

Convenant Duurzame Kleding en Textiel

- Start: 4 juli 2016
- Looptijd: Het convenant heeft een tijdspad van vijf jaar
- Partijen: 79 ondertekenaars, 11 aangesloten en 13 ondersteunende partijen
- Secretariaat: SER
- Kerntaak CNV: Deelname aan de stuurgroep en aanjagen van de werkgroep 'Vrijheid van vakvereniging'

Internationaal

WAAROM IS ER EEN CONVENANT DUURZAME KLEDING EN TEXTIEL?

In 2013 wordt de wereld opgeschrikt door het instorten van kledingfabriek Rana Plaza, waarbij ruim 1.100 mensen om het leven komen. De ramp maakt duidelijk hoeveel risico een bedrijf in het buitenland loopt om betrokken te raken bij misstanden. Veel kledingbedrijven in Nederland besteden hun productie uit naar landen buiten de Europese Unie (EU). In die landen kunnen mensenrechten, de gezondheid en veiligheid van werknemers, het milieu en dierenwelzijn in het geding zijn.

“De praktijk moet gaan uitwijzen of door dit convenant alle arbeidsrechten ook daadwerkelijk worden nageleefd. Het convenant is een eerste stap in de goede richting. Onze vakbondscollega’s in Azië zullen er streng op toezien dat in de kledingfabrieken de arbeidsrechten worden nageleefd. Als CNV zullen wij de partijen hier in Nederland scherp houden op wat er daar gebeurt. En in de stuurgroep en werkgroep vrijheid van vakvereniging actief bijdragen!”

Arend van Wijngaarden, vice-voorzitter CNV

Veel van de uitdagingen in de kledingsector zijn complex, internationaal en veelomvattend. Ze zijn niet door één individueel bedrijf op te lossen. Bedrijven en andere organisaties kunnen elkaar helpen bij de verbeteringen. Daarom ondertekenden op 4 juli 2016, gefaciliteerd door de Sociaal Economische Raad (SER), 55 bedrijven het [Convenant Duurzame Kleding en Textiel](#). Dat deden zij samen met brancheorganisaties, vakbonden, maatschappelijke organisaties en de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking en Internationale Handel namens

de Nederlandse overheid. Het convenant is de eerste van een aantal Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-convenanten. Hiermee is een nieuw instrument ontstaan om internationale ketens duurzaam en verantwoord te maken.

Met dit convenant bundelen partijen hun krachten om gezamenlijk problemen zoals gevaarlijke arbeidsomstandigheden, kinderarbeid, milieuvervuiling en dierenleed in de productieketen van kleding en textiel aan te pakken. De partijen zien volop kansen om samen een beter

resultaat te bereiken dan ieder voor zich, zoals een loon waar mensen goed van kunnen rondkomen, goede samenwerking met vakbonden en het terugdringen van (veel) te lange werkdagen. De collectieve aanpak maakt het mogelijk om gezamenlijk acties te bedenken om de problemen op te lossen, te leren van ervaringen van andere bedrijven die al verder zijn en van Ngo’s en vakbonden die handvatten voor verduurzaming kunnen geven. De partijen in het convenant richten zich gezamenlijk op structurele veranderingen om de beweging te maken van ‘naming and shaming’ naar ‘knowing and showing’.

WAT IS HET DOEL VAN DE DEELNEMENDE PARTIJEN MET HET CONVENANT?

Het doel van de deelnemers is om samen aan duurzaamheidsdoelen te werken die zij individueel niet of moeilijk kunnen realiseren bij de productie van kleding en textiel in landen als Bangladesh, India, Pakistan en Turkije. Samen willen zij werken aan negen risicogebieden namelijk: gender en discriminatie, kinderarbeid, gedwongen arbeid, het recht op vrije onderhandelingen door onafhankelijke vakbonden, het realiseren van een leefbaar loon, veilige en gezonde arbeidsomstandigheden voor werknemers op de werkvloer, vermindering van negatieve milieu-impact van grondstoffen, het voorkomen van dierenleed, minder gebruik van water, energie en chemicaliën en minder chemisch afval en afvalwater.

De partijen willen ook dat voor Nederlandse consumenten het aanbod van kleding en textiel gaandeweg eerlijker en duurzamer wordt, ook voor consumenten die daar niet specifiek op letten. Bij steeds meer winkels zal de consument een goed antwoord gaan krijgen op vragen over eerlijke en duurzame kleding en textiel.

Met het convenant bundelt een brede coalitie de krachten. De doelstelling van de coalitie is dat in 2018 minstens de helft en in 2020 al 80%, van de Nederlandse kleding- en textielsector zal meedoen.

WELKE PARTIJEN NEMEN DEEL AAN DIT CONVENANT?

Sinds 2016 hebben in januari 2018 al totaal 64 bedrijven het convenant ondertekend, waarmee zo'n 80 consumentenmerken in kleding en textiel worden vertegenwoordigd. De deelnemende bedrijven vertegenwoordigen gezamenlijk meer dan een derde van de omzet (€ 3,5 miljard) op de Nederlandse markt. De volgende betrokkenen worden onderscheiden:

O

Ondertekenaars zijn 64 kleding- en textielbedrijven. Zie hier voor een compleet overzicht.

A

Aangesloten partijen: Brancheorganisaties VGT, Modint en INretail, Solidaridad, UNICEF Nederland, Landelijke India Werkgroep, Coalitie Stop Kinderarbeid, Stichting VIER VOETERS, de vakbonden CNV en FNV en de Rijksoverheid

O

Ondersteunende partijen onderschrijven de doelen en zijn bereid hun kennis en ervaring in te brengen: IDH, Fair Wear Foundation, Control Union, Save the Children, Unesco, Sustainable Apparel Coalition, Organic Cotton Acceleration, FLA, FTA, Made-by, Mitt, MVO-NL en de ASN Bank.

Het Nederlandse Convenant Duurzame Kleding en Textiel en de Duitse [Bündnis für nachhaltige Textilien](#) hebben een samenwerkingsovereenkomst ondertekend en er wordt actief aansluiting gezocht bij initiatieven elders in de EU. Als het initiatief doorgroeit naar een Europese aanpak dan gaat het om 500 miljoen consumenten die gemakkelijker verantwoord geproduceerde kleding kunnen kopen. Dat legt internationaal gewicht in de schaal om zaken te veranderen.

De inzet van de overheid richt zich dan ook op het bevorderen van een gelijk speelveld in Europa en daarbuiten. Verder is de overheid verantwoordelijk voor het duurzaam inkopen door de overheid zelf en het maken van afspraken met overheden in productielanden over de versterking van hun arbeidsinspectie.

HOE WORDT DE UITVOERING VAN HET CONVENANT GEORGANISEERD?

Na de ondertekening van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel hebben de partijen een **stuurgroep** opgezet om leiding te geven aan het uitvoeringsproces. Deze wordt voorgezeten door de onafhankelijk voorzitter Pierre Hupperts (onafhankelijke IMVO-deskundige). De basis voor samenwerken aan duurzame verandering ligt in het opbouwen van vertrouwen, het respecteren van elkaars belangen en het gezamenlijk zoeken naar het gedeelde belang. Gezamenlijke overeenstemming is dan ook een belangrijke leidraad bij de uitvoering van het convenant.

In de stuurgroep zitten:

- De Nederlandse rijksoverheid (Ministerie van Buitenlandse Zaken en Ministerie van Landbouw)
- Brancheorganisaties (VGT, Modint en INretail) Vakbonden (CNV en FNV)
- Maatschappelijke organisaties (Landelijke India Werkgroep, Vier Voeters, Solidaridad)
- Bedrijven (WE Europe B.V., Varova Fashion en Schijvens Corporate Fashion)

Een onafhankelijk secretariaat, ondergebracht bij de SER, ondersteunt de stuurgroep bij haar besluitvorming en de partijen bij de uitvoering.

Het secretariaat:

- ondersteunt de deelnemende bedrijven en de convenantspartijen in het realiseren van de (gezamenlijke) doelen van het convenant,
- is vraagbaak op het vlak van 'due diligence' (zie hieronder en de introductie factsheet), en ondersteunt bedrijven met training en feedback bij het opstellen van hun plan van aanpak,
- beoordeelt de kwaliteit van de jaarlijkse voortgang van de plannen van aanpak van deelnemende bedrijven en monitort de algehele voortgang van het convenant,
- coördineert de ontwikkeling van de instrumenten die deelnemende bedrijven helpen bij het uitvoeren van hun 'due diligence' en het opzetten van collectieve projecten om gezamenlijk specifieke risico's aan te pakken,
- verwerkt de informatie die het van bedrijven krijgt (voor besluitvorming in de stuurgroep en voor verslaglegging).

Het convenant is niet vrijblijvend. Het secretariaat beoordeelt de 'due diligence-rapporten' en de plannen van aanpak. Bedrijven die te weinig doen, krijgen ruim de tijd voor aanpassingen. Houden ze zich uiteindelijk niet aan hun afspraken, dan kunnen ze uit het convenant worden gezet. Er is ook een steekproefsgewijze controle door het secretariaat, samen met andere partijen uit het convenant, om te kijken of bedrijven ook daadwerkelijk het plan van aanpak uitvoeren. Daarnaast is er een geschillen- en klachtenmechanisme. Ngo's en vakbonden, ook lokaal, kunnen een klacht aanhangig maken als zij zien dat schade of letsel wordt ondervonden door toedoen van een bedrijf. Hierop volgt een bindend advies van het secretariaat.

WAT BETEKENT 'DUE DILIGENCE' IN HET KADER VAN DIT TEXTIEL CONVENANT?

Niet ieder bedrijf weet precies wat er voorvalt in de keten. Bedrijven moeten conform de internationale OESO-richtlijnen nagaan in hoeverre ze betrokken zijn bij misstanden op het gebied van mensenrechten, milieu of dierenwelzijn. Een belangrijk onderdeel van het convenant is dat bedrijven zich verplichten om tot een analyse van de risico's te komen over wat er in hun keten gebeurt: een zogenoemde '[due diligence'-analyse](#)¹. Due diligence kan op diverse manieren vorm krijgen, waarbij uit allerlei bronnen kan worden geput. In het kader van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel is een toetsingssysteem ontwikkeld om bedrijven door het due diligence-proces te leiden. Dit systeem is verplicht voor de bedrijven die het convenant hebben ondertekend. Voortkomend uit de risicoanalyse moeten bedrijven aangeven wat hun plan van aanpak is om misstanden te voorkomen of te verkleinen en tot verbetering in de keten te komen. Aangesloten bedrijven moeten deze cyclus ieder jaar doorlopen en zodoende hun beleid voortdurend verder verbeteren.

WELKE AFSPRAKEN HEBBEN DE PARTIJEN ONDERLING GEMAAKT EN ZIJN ZE REEDS NAGEKOMEN?

De leden van het convenant hebben verschillende afspraken met elkaar gemaakt:

- Het eerste jaar brengen zij de productierisico's in kaart en doen zij goed onderzoek naar problemen en risico's bij hun eigen leveranciers en in hun eigen keten.
- Jaarlijks stellen zij een concreet plan van aanpak op met concrete doelen om deze risico's in hun keten te verminderen en eventueel gesignaleerde problemen op te lossen. Bedrijven die te weinig verbetering beloven, krijgen de tijd om hun plan aan te passen. Doen ze dit niet, dan worden ze uit het convenant gezet.
- Er wordt een lijst van productielocaties opgesteld, die in kaart brengt welke merken bij welke fabrieken produceren. Dit alles om transparantie te bevorderen. Deze [lijst van bijna 3.000 productielocaties](#)² (naai-ateliers) is openbaar gemaakt. De lijst vermeldt niet welke bedrijven bij die fabriek produceren, omdat dat concurrentiegevoelige bedrijfsinformatie is. Alleen bij de SER – dat het kledingconvenant begeleidt en uitvoert – is bekend welke merken en ateliers bij elkaar horen.
- In de zomer van 2017 is een onafhankelijke klachten- en geschillencommissie gestart, die bindende uitspraken kan doen over meldingen van klachten. Werknemers op productielocaties kunnen dus bijvoorbeeld een klacht indienen over leefbaar loon, kinderarbeid of milieuschade. Zij kunnen het secretariaat vragen om dit aan de betreffende kleding- en textielbedrijven door te geven. Daarnaast richt de commissie zich op het oplossen van eventuele problemen (geschillen) tussen bedrijven en het secretariaat of tussen partijen bij het convenant. De commissie heeft de bevoegdheid bindende uitspraken te doen. Zie ook de [jaarrapportage](#)³.

¹ <https://bit.ly/2l5bHq3>

² <https://bit.ly/2JG988x>

³ <https://bit.ly/2LNEZVo>

HOE DRAAGT CNV INTERNATIONAAL BIJ AAN DE CONVENANTEN, EN WAT KUNNEN LOKALE PARTNERS BIJDAGEN?

Vakbonden, waaronder CNV Internationaal, en maatschappelijke organisaties denken, voor zover hun middelen en capaciteit dit toelaten, mee over oplossingen wanneer deelnemende bedrijven tegen problemen aanlopen die zij niet individueel kunnen oplossen. Wat kan het CNV met haar partners dan zoal doen?

Vakbonden en maatschappelijke organisaties die meedoen aan het convenant, bieden ondersteuning met hun kennis en expertise en betrekken lokale partners bij de uitvoering van de plannen. Er zijn negen werkgroepen ingesteld voor negen thema's.

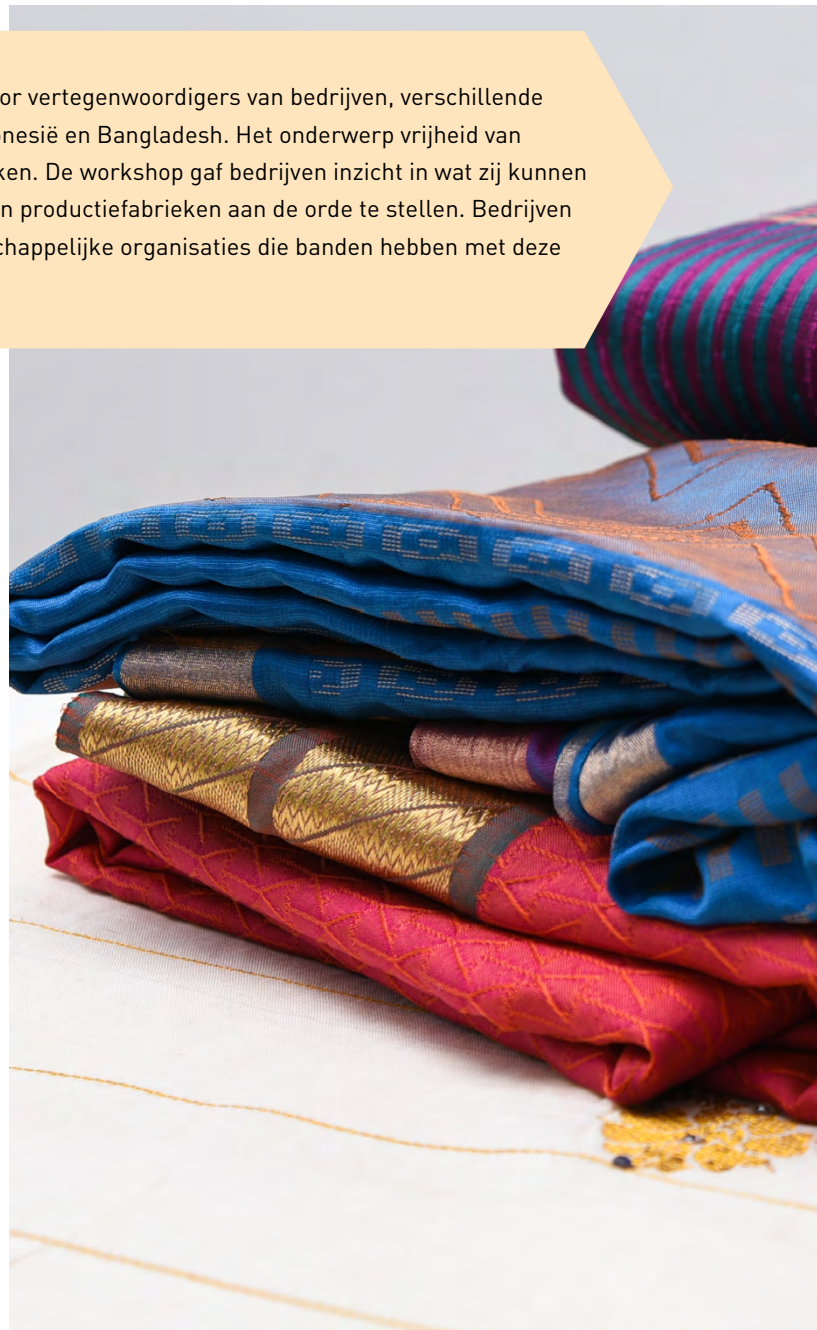
Daar zitten Ngo's, vakbonden en per werkgroep een aantal bedrijven/ brancheverenigingen bij. Die werkgroepen stellen samen stappenplannen op, die door bedrijven kunnen worden gevolgd als zij vinden dat het relevant is voor hun bedrijf. CNV Internationaal stelt bijvoorbeeld zo'n plan op in de werkgroep over vakbondsvrijheid. Hier wordt bijvoorbeeld besproken hoe je als bedrijf actief kunt helpen om onafhankelijke vakbonden in een fabriek een kans te geven? Wat de overheid en de vakbonden kunnen doen om gezamenlijk verbetering voor vrijheid van vakvereniging en collectieve onderhandeling in gang te zetten?

Het CNV organiseerde in november 2017 een meet & greet voor vertegenwoordigers van bedrijven, verschillende convenantpartijen en vakbondskaderleden uit Cambodja, Indonesië en Bangladesh. Het onderwerp vrijheid van vakvereniging kon zo direct vanuit de praktijk worden besproken. De workshop gaf bedrijven inzicht in wat zij kunnen doen om de vrijheid van vakvereniging bij het management van productiefabrieken aan de orde te stellen. Bedrijven kunnen daarbij de hulp inroepen van de vakbonden en maatschappelijke organisaties die banden hebben met deze productielocaties.

Daarnaast zal het CNV, net als andere maatschappelijke organisaties, de overheid en brancheorganisaties, haar deskundigheid inbrengen voor de te ontwikkelen instrumenten die deelnemende bedrijven helpen bij het uitvoeren van hun 'due diligence'. Er worden specifieke handleidingen geschreven voor middelgrote en kleinere bedrijven en overzichten gemaakt van veel voorkomende risico's en oplossingen.

CNV Internationaal beschikt over een internationaal netwerk in productielanden waarmee bedrijven in contact gebracht kunnen worden.

CNV Internationaal maakt onderdeel uit van een vijfjarig partnerschap dat door de Fair Wear Foundation wordt geleid. Het wordt uitgevoerd in Bangladesh, Cambodja, India, Indonesië, Myanmar, Vietnam, Pakistan en Ethiopië. Gedegen bewijsmateriaal dat in het kader van dit partnerschap wordt verzameld helpt om de verschillende spelers te beïnvloeden en voor verbeteringen te pleiten.

Waar mogelijk kan CNV Internationaal bedrijven helpen zich aan te sluiten bij reeds lopende projecten in de landen waar zij betrokken is. Als daar financiering voor is, kan het CNV collectieve projecten voor bedrijven met gezamenlijke problemen (mede-)organiseren of bijdragen aan het opzetten daarvan, door de inzet van eigen deskundigheid of van lokale partners.

Een van de kledingmerken stelde in Cambodja mensenrechtenschendingen aan de orde bij haar toeleveranciers. Zij stuurde de toeleveranciers een brief en start nu een dialoog op met de toeleveranciers samen met de lokale vakbond de Cambodian Labour Confederation CLC (partner van CNV Internationaal). Zo wordt gezamenlijk gewerkt aan arbeidsverbeteringen in de productielanden van dit merk.

Het CNV zal lokale bonden informeren over het bestaan van het convenant. CNV Internationaal versterkt tegelijkertijd haar lokale partners door trainingen te organiseren. Zo leren werknemers die zijn aangesloten bij de bonden op de productievestigingen hun rechten kennen en verdedigen.

HOE VINDT RAPPORTAGE EN MONITORING PLAATS?

Het convenant wordt dus cyclisch uitgevoerd. Ieder jaar komt er meer informatie beschikbaar en krijgen de partijen meer ervaring, zodat ze steeds hun doelen kunnen aanscherpen. In het tweede jaar zijn de aangesloten bedrijven begonnen met de uitvoering van hun plannen. Deze zullen voortaan jaarlijks worden geëvalueerd en bijgesteld.

De convenantpartijen maken ieder jaar een verslag van de activiteiten en van de geboekte resultaten. Vanaf het derde jaar treden de individuele deelnemende bedrijven hiermee afzonderlijk naar buiten.

Uiterlijk 2,5 jaar na ondertekening van het convenant wordt een onafhankelijke evaluatie uitgevoerd waarbij zowel de voortgang als het functioneren van het convenant wordt beoordeeld.

*Meer informatie over de afzonderlijke convenanten
en links naar achtergrondinformatie vindt u online:*

www.cnvinternationaal.nl/nl/mvo/mvo-convenanten

Informatie over overige convenanten wordt te zijner tijd toegevoegd

Over CNV Internationaal

Al meer dan 50 jaar steunt CNV Internationaal vakbondswerk in ontwikkelingslanden. Samen met partnerorganisaties beschermt en bevordert CNV Internationaal de rechten van werknemers op basis van het christelijk sociaal gedachtengoed. De sociale dialoog, het pluralisme van de vakbeweging en de individuele verantwoordelijkheid van de werknemers zijn daarbij kernwaarden. De missie van CNV Internationaal is om bij te dragen aan fatsoenlijk werk in ontwikkelingslanden door de positie van werknemers in zowel de formele als de informele economie te versterken via sterke sociale partners en door duurzaamheid in de keten te bevorderen. In Nederland draagt CNV Internationaal samen met de CNV Vakcentrale en vakbonden bij aan fatsoenlijk werk in ontwikkelingslanden via lobby, beleid en bewustwording. Het werk van CNV Internationaal is komende jaren vooral gericht op de thema's: sociale dialoog, arbeidsrechten in productieketens en (jeugd) werkgelegenheid en inzetbaarheid.

CNV Internationaal

Postbus 2475 • 3500 GL Utrecht

www.cnvinternationaal.nl

Foto's: Foto's Bas de Meijer, Maarten Schuth, Shutterstock

© 2018 CNV Internationaal

Internationaal